

La via valenciana

Jordi Amat

Aquest dimarts, si res no ho impedeix, el president de la Generalitat Valenciana serà a Barcelona. El Cercle d'Economia inicia un cicle titulat *Espanya en el context geopolític de la postpandèmia* i Ximo Puig ve per dictar-hi la conferència inaugural. No és cap casualitat. És, de fet, la demostració de sintonia constructiva: sense pretendre-ho el discurs sobre Espanya del president valencià conflueix amb la proposta reformista que el mes de maig del 2018 el Cercle va substanciar en l'informe *Propostes per modificar l'autogovern de Catalunya i el funcionament del model territorial d'Estat*. I tampoc no és cap casualitat que sigui a Barcelona, i no pas a Madrid, on Puig hagi decidit fer aquesta intervenció sobre el debat espanyol en el moment determinant que és el de la selecció dels projectes per rebre els fons europeus.

La visió que Puig ha anat madurant durant els darrers anys problematitza la distribució del poder que l'aznaritat va aconseguir fer hegemònica –aquest és el nucli

del conflicte territorial vigent– i que ha estat indeslligable d'una aposta reeixida per fer de Madrid una capital de la globalització financera. La realitat és aquesta. I, per molts motius i cada vegada per a més territoris, és insatisfactòria. Ara ja no és només la queixa catalana. També és la problemàtica de l'Espanya buidada. També la presa de consciència de comunitats agreujades fiscalment o per la política radial d'infraestructures. Però la realitat paral·lela és que fins ara no s'ha encertat amb el mecanisme institucional per corregir una dinàmica consolidada d'acumulació centralitzadora de poder. I si costa tantíssim, sembla natural fer-se aquesta pregunta: és políticament factible un projecte de país alternatiu al dominant i que permeti anar resolent aquell conflicte per tal que Espanya estigui més cohesionada i alhora sigui més eficient i pròspera?

Als fatalistes que han decidit que no hi ha res a fer, resignats amb raons, de poc els val que encara hi hagi qui imagini alternatives a la ruptura. Però pels qui entenem la política no tant com la contemplació autocomplaent de l'horitzó d'un futur ideal, sinó com la governança del demà –la distinció la fa el savi Isidre Molas al pròleg del seu últim llibre–, no hi ha alternativa real que no sigui mirar d'entendre quins són els problemes del present amb l'afany d'encertar quina és la manera més pragmàtica per resoldre'ls ara i aquí.

Avui aquesta manera, pel que fa al debat territorial, sembla abanderar-la la via di-

guem-ne valenciana. Dos exemples. Valdria pel recent informe *Madrid: capitalidad, economía del conocimiento y competencia fiscal*, que he utilitzat diverses vegades, i que connecta amb una iniciativa d'Albiach i els comuns d'aquesta setmana: impulsar una comissió catalana, valenciana i balear (en aquestes dues comunitats compten amb vicepresidents) per plantejar una reforma del sistema de finançament. O, segon exemple, val també pel pensament que ve elaborant Josep Vicent Boira –coordinador del Govern espanyol pel corredor

Ni unilateralitat ni bilateralitat, sinó una fórmula de multilateralitat encara no explorada

del Mediterrani– des de la seva disciplina: la geografia econòmica.

Aquest pensament per a la governança sovint l'hem llegit aquí mateix, perquè el professor Boira col·labora al diari fa anys, però ara acabo de rellegir la intervenció que va fer als col·loquis *Catalunya i Espanya* (els va organitzar la vicerectora Vilalta de la UB i ara s'han publicat en tres volums). És molt interessant. Plantejava el problema com una tensió mal resolta entre projecte polític dominant i el model espacial. "A Espanya s'ha desenvolupat un model econòmic i de

finançament que penalitza les comunitats exportadores i de base mercantil, poc dependents de l'ocupació pública, on el subsidi no forma part de la seua cultura empresarial i amb un clar dinamisme demogràfic i emprenedor". Serien les bases espacials compartides, que constitueixen un eix econòmic que va de Múrcia a Girona, allò que permetria abordar el nucli del conflicte territorial no només des de l'òptica Catalunya/Espanya. Serà aquesta proposta la que Ximo Puig desenvoluparà dimarts al Cercle?

El que és segur és que aquesta via encaixa del tot amb la proposta ideològica per la qual s'aposta al monogràfic del número d'aquest mes de la revista *Política & Prosa*. Així de contundent és l'afirmació final de l'editorial: "Caldria atrevir-se a explorar noves fórmules d'entesa, més simètriques i menys nostàlgiques, que sàpiguen estar en consonància amb el que la societat i l'economia ja han sabut fer fora de la política: un incipient Benelux mediterrani". Res a veure amb unilateralitat ni bilateralitat. És una fórmula de multilateralitat encara no explorada. La diferència és que l'actual via valenciana comparteix diagnòstic amb el formulat pel catalanisme reformista dels últims vint anys, però amb una novetat pel que fa al tractament: pressuposa la cooperació entre territoris (que encara no s'ha volgut o no s'ha sabut articular) com l'estratègia més útil per acumular força centrífuga i corregir la dinàmica de centralització del poder espanyol. Després de tantes vies mortes, aquesta podria ser una via transitable.●

APUNTS DEL NATURAL – JL MARTÍN

Una nit a Buckingham Palace

Mariàngel Alcázar

Entrar al palau de Buckingham no és fàcil, encara que l'obrer a l'atur Michael Fagan ho va fer el 1982 i fins i tot va accedir a l'habitació de la reina per exposar-li les seves penúries. A aquesta que subscriu li va fer falta una invitació que li va permetre

ser present en el sopar que la reina Elisabet II va oferir als reis Felip i Leticia, el 12 de juliol del 2017, amb motiu del seu viatge d'Estat. Va ser com entrar en una caseta de Gal·les, amb moqueta a les escales i fundes de ganxet per al paper de vàter incloses, comparat amb la magnificència del Palau Reial de Madrid. Això sí, les aiguamarines que la sobirana britànica va lluir aquella nit li feien ombra a tot el mar oceà.

Veient *The crown* he tornat a la nit que vaig trepitjar la mateixa galeria en la qual lady Diana Spencer, ja princesa de Gal·les, es va fer fotos després del seu casament amb el príncep Carles i a recordar la mirada múrria del duc d'Edimburg, qui als seus llavors 96 anys no perdia detall de les convidades. La fruga-

litat va marcar el convit, en el qual tot era fred, menys el xampany que era calent. Com que ja havia vist *Pretty woman*, no em vaig confondre amb els coberts, però l'il·lustre empresari espanyol que tenia assegut a la meua dreta va introduir la fruita al bol que, a les postres, van situar al costat del plat, mentre el cambrer, vestit amb uniforme victorià, li xiuxiuejava que l'aigua era per esbandir-se les mans; la fruita ja venia neta de les cuines. Jo anava divina de la mort amb el meu vestit llarg de Rosa Clará, mentre que una coneguda banquera espanyola, sens dubte perquè no se li notessin els milers de milions que els bancs guanyen amb les comissions dels nostres comptes i els interessos de les nostres hipoteques, s'havia posat el primer que havia trobat a l'armari.

De tots els *royals* presents, inclosos Carles i Camil·la, Guillelm i Caterina, la princesa Anna va ser l'única que, després del sopar, mentre servien cafè i bombons en un altre saló, va confraternitzar amb els convidats. La reina Elisabet, diminuta per talla i edat, es va retirar a les seves estances després de mirar amb cara d'embadaliment el rei Felip, tan alt i tan guapo. Leticia estava més reina que mai, vestida de vermell espanyol i suportant el pes de la tiara de la Flor de Lis, una de les joies de la Corona que Alfons XIII va regalar a la reina Victòria Eugènia, cosina del besavi d'Elisabet II. No sé si *The crown* sumarà temporades i arribarà a l'època d'aquell sopar; fins aleshores no podré dir si la sèrie s'ajusta a la realitat, però em fa l'efecte que té molt de conte.●